

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

De ipsis Angelis alius Sermo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

et vereri de offensa. hec ille. **Q**uod vigilan-
ter atq; sollicitè debent miseri peccatores de
peccatis pniaz agere q̄s expectat oēs ā gelict
chori: q̄s iustitā ā gelu ad paradisi dicitas. ve-
nire iquū o peccatores/venite ad possidēdū
ciuitatē oim bonoz vbertate refertissimā.
venite p scām pniaz ad magnā cenā dei.
Quid gr̄is male opando cū pncipe tene-
bray: Quale pmiū de peccatis expectare po-
test: Stipēdia (in q̄r apls) peccati/ moys est.
Rom. vi. Nā q̄ sit vob grata societas vt
simul p̄gremur i felicissimo regno dei.

Secūda ē rō cōformatōis
vt vicz nos eis cōformē gaudio. s. cū eis.
Gaudēt vtiq; angeli gaudio plēo r̄ ierti-
mabili in reḡ dei. et nos ip̄s p̄gaudere de-
bem/ festū eoz celebrātes/ r̄ sub honore
oim ā geloz i dño gaudētes q̄ sic mirabilr
bonitatē suā māifestat i angel' r̄ p āgelos
Her. Reuera illd̄ vep' r̄ solū gaudiū ē qd̄
nō de creatura sed de creatore p̄cipit

Tertia ē rō acceptatiōis:
vt vicz eis gratiā r̄ acceptū obsequiū faci-
am. Nā q̄c̄ d̄r. ij. Coz. ix. hilarē datorem
diligit de. Et p̄ p̄ns etiā angeli. Adcirco
gaudēt celebrare dēm' eoz solēnitatē.

Quarta celebratiō est festū ā geloz
feruētē. s. cū sc̄i desiderij affectōe
Et h̄ p̄cipue cū affectione triplici.
Primo cū affectiōe gr̄aactionis.
Secdo cū affectiōe deuore inuocatōis
Tertio cū affectiōe final' associatiōis

Primo cū affectōe gratia
ruactiōis: vt. s. eis gr̄as agam' p̄ ip̄entis
bñficijs. Ipi em̄ sūt custo des nri. Hiero.
Si custodia angeloz n̄ esset: insult' mali-
gnoz spiritūū quis ferre posset: Hec ille.
In sicut aliq̄b vir' sc̄is mōstratū est: fre-
quē circa nos volitāt demōes sic misce. et
Haymo d̄r. Ut p̄hi dixerunt r̄ doctores
nri opinant/ aer iste ita plen' est demōibz
r̄ malignis spiritibz sic radi' sol' minur' s̄t:
mis pulueriscul. hec ille. Videte itaq; q̄n-
tū bonis angel' teneamur p̄ sua custodia q̄
itā nob est necessaria. Seruunt itaq; nob
angel' p̄cipue tripl' **Primo a malis de-**
fendēdo. vñ Tob. viij. Raphael diabolu
religauit i deserto supioris egypti. Hmōi
em̄ religatio nihil aliud est q̄ p̄tatis ei' re-

frenatio: ne faciat qd̄ veller exercēdo mali-
ciā suā. **Secdo bonū suggerēdo.** Unde
Raphael d̄r Tobie et filio ei' Tob. xij.
Bñdicite deū cel' r̄ corā oibz viuētibz cō-
fitemi ei r̄c. **Tertio vota nra p̄oco offe-**
rēdo. In ibidē d̄r Raphael Tobie. Quā
orabas cū lachrymis r̄ sepelebas r̄c. ego
obtul' orōnem tuā dño. Her. Ecce fr̄s
mei q̄ solliciti sunt sp̄is angelici salut' no-
strā pcurare: q̄ nos a malis defendūc. bo-
na suggerūt: nos r̄ deū mediū discurrūt:
vota nostra ei offerētēs r̄ gratiam repoi-
tantes. Hec ille.

Secundo celebrare debe-
mus festū angeloz cū affectōe deuore in-
uocatōis: vt sic ad subueniendū nob ma-
gis vac mag' eos puocemus. Ps. Leuaui
oculos meos in mon. vnde veniat auxiliū
mibi. In in orōne petim' De' q̄ miro or-
dine angeloz miseria homiq; dispensas:
cōcede p̄piti': vt q̄b tibi miserrātibz i celo
semp assistitur: ab his in terra vita nostra
muniatur.

Tertio cū affectione final'
associatiōis: desiderātes. sc̄adē cū eis asso-
ciari in celesti gl̄ia. Sc̄i em̄ hoies admittit
r̄ iust' ad eq̄litate ā geloz. Bar. xxiij. Erūt
lic angeli dei i celo. Reg. Quid p̄dest fest'
stis interesse homi si deesse p̄tingat festis
angeloz: Sic q̄ studeam' festū angeloz
reuerētē: gaudētē: r̄ feruētē celebrare
r̄ cū ip̄is angel' dñm bñdicere r̄ laudare:
q̄tin' ad eoz societatē tandē p̄tingere me-
reamur penniter deū laudaturi Amen.

De ip̄is Angelis alius Sermo.

Angeli eorum
Asp̄ videt facie p̄tis q̄ in celis est
Dat. xvij. Specialē vtiq; re-
uerētā atq; deuotionē debem' h̄e ad an-
gelos sc̄os. Nā p̄ eos reuelata sunt nob
nre salut' mysteria: vt patz Dan. ix. x. xj.
xij. Itē Luc. j. reuelata est incarnatio filij
dei marie p̄ gab: ielē archāgelū. Reuelata
est etiā saluatois natiuitas pastozibz per
angelū Lu. ij. Et ch̄i resurrectio p̄ ange-
los reuelata est. Joā. xx. Et p̄ et' auctō-
ne reuelat' ē etiā ei' aduēt' ad iudiciū per
angelos Act. j. Cor' p̄erca lib' Apocal' 4

Sermo de sanctis

psis angelicis reuelato ibi plen⁹ est. Gene-
rari itaq; debem⁹ angelos q; sunt nre salu-
tis nuc⁹ q; z mistri: sp⁹ tñ p⁹replares facie di-
uine maiestatis. Ideo d^r d^s. Angeli eoz
sp⁹ videt^r zc. In eua gelo aut⁹ hodiernae fe-
stiuat⁹ z p⁹cipue in s⁹bis passup⁹z tria no-
bis p⁹ncipalit⁹ tangunt de angel.

Primo tangunt eoz merita imitanda,
Secundo eoz bñficia recolenda
Tertio eoz p⁹ntia desideranda.

Primo igit^r tangunt eoz merita imitan-
da. Et h⁹ cū d^r i s⁹bis passup⁹z; ange-
li. i. nuc⁹ dei/mistri dei. nā z nos oportet eē
dei nuc⁹os z mistros: als n⁹ possum⁹ mere-
ri vitā etnā. Itē h⁹ mōi merita tangunt cir-
ca p⁹ncipiū s⁹ angelij: cū d^r. Amē dico vob:
nisi fuerit fuerit⁹ z efficiami sic puuli n⁹ i-
trabunt⁹ i reg celoz. Sic puuli inq; i. sic an-
geli: q; dicunt puuli p⁹ q; q; q; sunt i ip⁹
q; nob imitanda.

Primo ppter humilitatem.

Secundo ppter benignitatem

Tertio ppter veritatem.

Quarto ppter puritatem.

Primo ppter humilitatē. Alijs em⁹ cadētib;
p⁹ supbiaz: iuxta illd⁹ Esa. xiiij. Detracta ē
ad inferos supbia tua. ipsi p⁹ humilitatē stete-
rūt. Apoc. viij. Et oēs angeli stabāt i c⁹
cūtra throni. Nisi g⁹ imitemur eos i humi-
litate: nō intrabim⁹ i regnū celoz. Sic. Lui-
det. simū signū reproboz ē supbia. saluā-
tate: nō intrabim⁹ i regnū celoz. Sic. Lui-

Secundo ppter beni-
gnitatem. q; carēt inuidia sicut puuli. B⁹er.

Benigni sunt angeli z certēi charitate p⁹
tendētes semetipos vsq; ad nos: q; glo-
riā quā h⁹nt nō iudēt⁹z optāt. Per opposi-
tū aut⁹ angeli reprobi inuidi s⁹. Sap. ij. In-
uidia diaboli mors intravit i orbē terraz.

Nisi g⁹ imitemur bonos āgelos i benigni-
tate: nō intrabim⁹ i regnū celoz. Job. v.

Paruulū occidit inuidia. In carēt iracun-
dia sic puuli q; irā nō fuat. Job. xvj. Qui
facit zcordiā i sublimib; suis. Un⁹ z Esa.

xvij. dicunt angeli pacē. Nisi g⁹ pacē z con-
cordiā habuerim⁹: nō intrabim⁹ i regnū
celoz. Heb. xij. Pacē seqm⁹ z scimoniaz

sine q; nemo videbit deū. **T**ertio ppter ve-
ritatē. Paruul⁹ em⁹ (vt d^r Hiero.) nō aliū
cogitat z aliū loquit. Sic z angeli sp⁹ i ve-
ritate steterūt. Per oppositū aut⁹ d^r malo an-
gelo d^r Job. viij. In veritate n⁹ stetit. Nisi g⁹

imitemur in veritate: nō intrabim⁹ i regnū
celoz. q; d^r Ps. Perdes oēs q; loquunt
mēdaciū. **Q**uarto ppter puritatē. Sp⁹ ei
ip⁹ purissimi fuerūt ab oi culpa. quēadmo-
dū puuli puri sunt ab actuali culpa. Sic z
nos nisi habuerim⁹ puritatē nō intrabim⁹
i regnū celoz. Apoc. xxiij. Nō introibit in
eā. si ciuitatē celestē: aliqd⁹ coinq; natū. Et
j. Coz. xv. Caro z sanguis regnū dei non
possidebūt: neq; corruptio i corruptionem.

Secundo tangunt angeloz bñficia reco-
lenda. s. cū gratia actione. cū di. Angeli
eoz. i. eoz custodijs d^rputati. Seruūt q; p⁹
pe z ministrāt deo: nob⁹ s⁹ dona dei admi-
strāt. Heb. j. D^s s⁹ administratoz sp⁹ i
misteriū missi p⁹ eos q; hereditates capi-
unt salutis. D^s em⁹ p⁹ nos mittunt. q; a
superiores ad medios: medij ad infimos: infi-
mi mittunt ad nos. Et h⁹ ē maxie cōdecēss
dine bonitati q; in h⁹ manifestat q; p nob⁹
lissimos sp⁹ q; ei vicina charitate iungunt
pcurat salutē nram. Hoc ē etiā pueniens
nre necessitati z angelice charitati: ex cui⁹
ardore nraz salutē d^riderāt. Itē cū videat
nos suo auxilio indigere: volūt ad nos me-
tuer ex h⁹ gaudet p⁹ sue charitatē. excellē-
tiā. Nisi em⁹ doctores vnicuiq; hōmi depu-
tat a deo v⁹ angel⁹ custos. Hinc mag⁹
Ten. dist. ij. sed i. allegat Hieronymū sup
Mat. di. Sag⁹ di gnitas antiaz yr vnaq;
q; ab ortu natiuitat⁹ sue i sui pfectū z custo-
diā h⁹at āgelū spealt⁹ delegatū. Et si q⁹
v⁹ etiā ipe ch⁹s habuerit āgelū custodē.
Dicēdū s⁹ doctores i. ij. sent. di. xj. q. nō.
Lut⁹ rōez assigē brās Bōn. vbi s. q; nec
eū oppmēre potat diabol⁹ p violētā co-
pous deitati vniri. nec potat p blādētias
allicere affectū plenitudie grē psumatuz:
nec poterat in errore inducere intellectum
plenitudie sapie illustratū. Itē ch⁹s n⁹ in-
digeat angelo bono: nec qntuz ad cogit⁹
defensionē: neq; qntū ad rōnis eruditio-
nē: neq; qntū ad affectiois excitationem.

Hō solū aut⁹ ch⁹s n⁹ indigeat: s; nec etiā
cōpetebat. Custodiā em⁹ i custodiēte respe-
ctu custoditi d^r p⁹sidētā qndā. D^s ar an-
geli ch⁹o vno subijciebant. iō nullū officij
um p⁹sidētē respectu ei⁹ d^r debebat eos h⁹e.
Nō g⁹ habuit āgelū custodiēte: s; angelos
habuit ministrātes. **L**itca custodiā aut⁹ an-
gelicā p⁹siderare debē q; mltū necaria est

et mlti pdest oib in qcuq statu exstib
 Primo in peccato exstentib.

Secda a peccato exeuntib

Tertio in pnia z bono pseuerantib.

Quarto og mudo egredientib.

Prmo in pctō exstib. Et h̄ p̄cipue triplr.
 Prmo ab eoz occisiōe demōes arcēdo. Nā
 cū q̄s peccat mortali/ imediate demones
 velle ei frāgere collū yr dacerēt eū in ifer
 nū. sed angeli arcēt eos. Hoc figuratū est
 Gen. xxxi. vbi iacob timēs esau: cū vidit
 ser āgelos dei q̄ erāt obuiā sibi: dicit. La
 stra di s̄t hec. Quicūq; h̄ pctōr diu vixit i
 pctis regnari dōz dō z angel q̄ sic eū custo
 dierūt. Secdo pctōres ierepādo. hoc figu
 ratū ē Jud. ij. vbi cū angel filios isrl dō p̄
 uanctiōe ierepāssēt: ip̄: eleuauerūt vocē z
 fleuerūt. Tertio ne in dērent labant p̄ser
 uādo. Sepe affuit volūtas peccādi z defu
 it facultas. Et h̄ ex p̄uidētia āgeloz. hoc
 figuratū ē in balaa q̄ p̄gel ad maledicēdū
 isrl/ ab āgelo ipedit ē Hūe. xxij. Et si q̄
 ras an angel? custos aliqñ deserat hoiem
 custodiēt. Dicendū fm Bon. q̄ duplex ē
 custodie act. Un̄ ē respectu corpis/ repel
 lēdo hosti/ ne opp̄mar corp. Et hui⁹ act
 efficacā ē oino in angelo. Et q̄ntū ad hūc
 actū nō dērelinq̄t hoiēz vsq; ad mortē: q̄a
 nō patit ip̄m a demōe opp̄mi v̄locidi: ui
 si qñ alit̄ exigit fieri s̄ni a diu iudicē. Ali
 act ē respectu aie/ arcēdo demōes ne puer
 tāt aias. Et qz hui⁹ act? efficacā n̄ solū ē
 in angelo: s̄ etiā i nob. J̄s subtrahit custo
 die b̄nificiū ab his circa q̄s videt suā custo
 diā frustrari. yr pote ab excecāt z obstiāt
 q̄ nec recipiūt instructiōez nec exhortatiōez.
 Un̄ sup illd̄ h̄ref. h̄. Curauim⁹ b̄b̄ylone
 z n̄ est curata: dērelinq̄m eā. dr̄ glo. He
 dicūt angeli q̄s a nob̄ repellim⁹ dū eozū
 p̄silio nō addeciim⁹. Nō est tñ p̄babile q̄
 angel? oēm actū subtrahat respectu aie cu
 stodite. nō itaq; deserit eā q̄ntū ad actuz q̄
 est respectu mali. deserēdi z euitādi vel di
 minuēdi. qz sp̄ retrahit hoiēs ne labant in
 pct. Quātū p̄o ad actū q̄ ē respectu boni
 p̄seruādi v̄l adq̄rēdi v̄l augēdi deserit ob
 stinatos. et sic antich̄m n̄ custodiēt. Un̄
 dr̄ Dan. p̄ antich̄s carebit angelico p̄sili
 dio. Hec Bonauētura.

Secūdo prodest a pecca

to exeuntib. Et h̄ triplr. Primo a pctō
 eripiēdo. Qd̄ figuratū est in eductiōe q̄si
 violēta Lotz z vxoris sue d̄ sodomis. i. d̄
 pcti p̄suetudine. Gen. xix. Secdo cordē
 amarā cōp̄sitiōe ingerendo. qd̄ s̄grū est
 Tobie. xj. vbi tobias minor fin̄ documē
 tū angeli de felle p̄sēz limiuit patri oculos.
 Tertio pctōres qd̄ agere debeat instrui
 endo. In figura hui⁹ legit Gen. xix. Nā
 angel? eduxisset Lotz extra ciuitatē so. Jo
 moy dicit ei. Salua aiam tuā znō respice
 post tergū: z ne stes in oi loco circa regio
 nē: sed in mōre saluum te fac: ne z tu simi
 liter pereas.

Tertio prodest in pnia et
 bono pseuerantib. Et h̄ triplr. Prmo
 eos z demones adiūuādo. Jud. v. Stel
 le manēres in ordīne z cursu suo z s̄saram
 pugnerunt. Secdo eoz deuotas orōnes
 dō offerēdo. Tob. xij. dr̄ Raphael tobiez
 Quā orabas cū lachrymis z sepeliebas z
 ego obruli orōez tuā dño. J̄tē Job. xxxij.
 Si fuerit p̄ eo angel? loq̄ns yr annūciēt
 hoiis eq̄tatē/ miserēbit eius. Tertio eos
 multiplr p̄fortādo z fortificādo. Qd̄ si
 figuratū est. iij. Reg. xix. vbi angelus por
 taēt Helie panem subcinericiū z vas aq;
 ēr comedit: et ambulauit in fortitudine et
 bi illius vsq; ad montē dei. J̄tē Sach. j.
 dicit. Angelus loq̄bat in me verba bo
 na z conolatoriā: Hoc etiā figuratū est
 Dan. iij. vbi angelus descēdit cum tribus
 pueris in fornacem: et fecit medium forma
 cis quasi ventū rotis flantem. Et Dan. x.
 Cum Daniel corrūssēt tergit euz ange
 lus dicens. Noli timere: par tibi: z cōfo
 rare: z esto robustus. Et Tob. v. dr̄ ange
 lus tobie. Forti amio esto.

Quarto prodest a mundo
 egredientib. Et hoc triplr. Prmo eos
 a demonib; p̄gendo: refrenando vicz po
 testatem demonis aias rape conantis. H̄
 figuratū est Apocal. xxi in angelo q̄ de
 monem ligauit z in abyssum misit. Sec
 cundo in theologicis p̄tibus cōfirmādo.
 vicz in fidei firmitate sollicitādo: illumi
 nando vicz intellectum ad verā cōgnitiōez
 Hoc figuratū ē Apoc. xiiij. in angelo vo
 lante per mediū celū h̄ntez euāgelū eter

Her. De scō Hieronymo

num. Item in spei securitate ostendo. s. opa bona pus facta. h figuratū est Apo. x. in angelo q̄ habebat libꝝ aperkū in manu sua. Item in charitatis feruore. In cui⁹ figura legunt angeli missi i curru igneo. iij. Reg. ij. Tertio eos in celū deferendo et suas regi piencando atq; in celo collocan⁹ dōq; figuratū ē Ero. xxij. Ecce ego mitto angelū q̄ te custodiet in via ⁊ introducat i locū que parau. h expresse ptz Lu. xvj. vbi dicit. Factū est autē vt moreret mendicus et portaret ab angelis in sinū abrae. Chrys. Sufficiebat ad portandū pauperē vn⁹ angelus s; tō plures veniunt vt choꝝ leticie faciant. Eꝝ. ly. In leticia egrediemī et in pace deducemī. Priz itaq; q̄ sit nobis necessaria ⁊ vtilis custodia angelica. p̄s. Angelis suis mandauit de te vt custodiant te in omib; vijs tuis. Propter hāc custodiā sp̄alem hie debem⁹ reuerentiā ad an⁹ belū custodē ⁊ p̄ficius reuerentiā a pctis sumope cauere. Hic. in ser. Q̄ quanta an⁹ gelo debet hō vbiq; inferre reuerentiā: afferre deuotionē: ⁊ conferre fiducia: p̄sentia reuerentiā: p̄ beniuolentia deuotionē: p̄ custodia fiduciam. Laude ḡ ambula vbi sunt angeli vt custodiant te in omib; vijs tuis. Hec ille. Idem In oi loco reuerentiā habe angelo tuo: nec corā illo audeas qd̄ me p̄ire non auderes. Hec ille. Nā ⁊ angeli nob deputati ⁊ nos custodiētes nob p̄ntes sp̄ diuinā p̄templat̄ maiestare qz dicunt h̄ba p̄sumpta. Angeli eoz sem p̄ vident facie p̄ris ⁊ c.

Tertio tangunt angeloz premia desideranda cum dicitur: semp vident facie p̄ris q̄ in celis ē. In h̄b; h̄bis notantur quattuor conditiones desiderabiles britudinis angeloz.

- Prima est iocunditas
- Secda est claritas
- Tertia est p̄tinuitas
- Quarta est securitas.

Prima est iocunditas cū dicitur. Illa nāq; v̄tio iocundissima est Job. xxxij. Vides facie eius in iubilo. Secda est claritas cū dicitur: faciem. Est em̄ v̄tio illa facia clarissima. j. Coꝝ. xij. Nunc cognosco ex pte: tunc autē cognosca sic ⁊ cognit⁹ sum. Ibidē. Quidē nunc p̄ speculū ⁊ in enig. tunc autē facie ad fa. Tertia est continui

tas. qz semp. Aug. Videbim⁹ ⁊ amabim⁹: amabim⁹ ⁊ laudabim⁹. ecce qd̄ erit in fine sine fine. Quarta est securitas. qz in cel. vbi nec erit go nec tinea demoliti: ⁊ vbi fures non effodiunt neq; furagi. vt dicitur: Bar. vj. Summe ḡ desiderādū est p̄mū angeloꝝ. Veneremur ḡ sanctissimos spūs angeloꝝ ⁊ eoz salutarib; monitionib; aduq̄scere studeam⁹ vt sic tandē ad faciales maiestatis diuine p̄templationē cū eis p̄tingam⁹: p̄ciem q̄ in celis est semp in p̄prium sine fine p̄specturi: Amen.

De beato Hieronymo, Sermo.

Lux mundi
Barth. v. Hic quippe ipse est lux magna oēs illuminas. Joan. j. Erat lux vera q̄ illu. omne boiem venientē in hunc mun. et Joā. viij. n̄c. v. Ego sum lux mundi. lux in qua vniuersalit omes vniuersalit illuminas: sed multi alij dici possunt lux p̄ricular; lux in qua a christo luce illuminata illuminas. In alios Jo dicit dñs discipulis suis ⁊ eoz successozibus. Vos estis lux mundi. Est itaq; beatus hieronym⁹ triplex lux mundi.

- Primo lux fructuose scie.
- Secdo lux p̄tuoſe scimoniae
- Tertio lux miraculose euidentie.

Primo dicitur lux fructuose scie Sap. vj. Diligite lumen sapie In b̄ro autē hie ronymo fuisse triplex scia.

Prima ē natural' instructionis
Secda est theologica declarationis
Tertia est moralis institutionis
Prima ē scia naturalis instructionis. Hic em̄ eusebij viri nobil filius adhuc iuuenis romā adijt ⁊ lris grec; hebraicis ⁊ latinis plene erudit⁹ ē: ⁊ in grāmatica atq; rhetorica alijsq; philozophic; scietijs instruct⁹. Sap. vij. Puer era ingeniosus ⁊ sortitus sum aiām bonā. Secda est scia theologica declarationis. Hic em̄ ei libros scriptos p̄ declarationē cat̄holice p̄ritat; sacrāq; p̄agmā i latinā ligūā trāstulit In d. li. exim. Hieronym⁹ eritū linguaz exicit p̄: cū interpretatio ceterz antefert. qm̄ ⁊ h̄boꝝ tena cior ē: ⁊ p̄p̄icitate sine clarior. Et Aug.